

Gewone rechtbanken - Finland

Let op: de oorspronkelijke versie van deze pagina ([fi](#)) is onlangs gewijzigd. Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

Op deze pagina vindt u informatie over de organisatie van de gewone rechtbanken in Finland.

Gewone rechtbanken – inleiding

De Finse rechtbanken kunnen worden onderverdeeld in **algemene rechtbanken** voor civiele en strafzaken, **administratieve rechtbanken** voor administratieve zaken en **gespecialiseerde rechtbanken**.

Algemene rechtbanken zijn rechtbanken met een algemene jurisdictie. Anders gezegd, zij behandelen rechtsgeschillen die niet onder de verantwoordelijkheid van andere rechtbanken vallen. Het gaat om:

- **districtsrechtbanken** (*käräjäoikeus/tingsrätt*) (thans 51, terug te brengen tot 27 in 2010),
- **hoven van beroep** (*hovioikeus, hovrätt*, 6),
- **hoogste gerechtshof** (*Korkein oikeus/Högsta domstolen*).

Tot de algemene administratieve rechtbanken behoren de administratieve rechtbanken (*hallinto-oikeus/förvaltningsdomstol*, 8). Op het hoogste niveau bevindt zich het **hoogste administratieve gerechtshof** (*Korkein hallinto-oikeus/Högsta förvaltningsdomstolen*).

Districtsrechtbanken

De lokale of districtsrechtbanken fungeren als algemene rechtbanken van eerste aanleg. Zij behandelen civiele en strafzaken alsmede pandgerelateerde zaken (eigendomsbelasting) en aangelegenheden die betrekking hebben op de eigendom van onroerende zaken (hypotheek en inschrijving van eigendomstitels). Op dit moment zijn er 51 districtsrechtbanken in Finland, die sterk in omvang variëren. De grootste telt ongeveer 80 rechters en het totale aantal personeelsleden ligt om en nabij de 250, inclusief secretarissen, deurwaarders en jonge advocaten die bij de rechtbank stage lopen. De kleinste rechtbanken beschikken over twee permanente rechters en een tiental andere ambtenaren.

De bepalingen betreffende de werking en de administratie van deze rechtbanken zijn vervat in de **Wet op de districtsrechtbanken** en de bijbehorende verordening, de toepasselijke reglementen en de meer specifieke voorschriften en instructies die uit de statuten voortvloeien. Overeenkomstig de wet is de hoofdrechtter van een rechtbank van eerste aanleg ook het administratieve hoofd ervan.

In de districtsrechtbanken hebben ook leken zitting. Zij treden vooral op bij strafzaken. De leken worden gekozen door de gemeenteraden. Het ministerie van Justitie bevestigt het aantal leken dat door de gemeenteraden moet worden gekozen. Zij ontvangen een vergoeding uit de staatskas.

Procedure in de districtsrechtbanken

In districtsrechtbanken worden **civiele zaken** in twee fasen behandeld: de **voorbereidende zitting** en de **hoofdzitting**. De voorbereidende zitting begint met de schriftelijke opmerkingen van de betrokken partijen. Een aantal zaken – die welke betrekking hebben op schuldvordering – worden reeds tijdens deze fase beslecht. De voorbereidende zitting geschiedt mondeling en wordt voorgezeten door één rechter.

Indien de zaak niet in deze fase kan worden opgelost, wordt een afzonderlijke hoofdzitting belegd. Deze zitting wordt voorgezeten door één of drie rechters, met uitzondering van geschillen die onder het familierecht vallen, waarbij slechts één rechter aanwezig is. De procedure verloopt zo continu mogelijk.

In **strafzaken** varieert de samenstelling van de districtsrechtbank al naargelang het misdrijf. Overtredingen worden door één rechter behandeld, terwijl ernstige strafbare feiten behandeld worden door een kamer bestaande uit één rechter en drie leden.

De **strafrechtelijke procedure** geschiedt volgens dezelfde principes als de civiele procedure. De rechtbank kan de beschuldigde verzoeken vóór de hoofdzitting verweer te voeren. Het gaat om een mondelinge procedure en de uitspraak is gebaseerd op de feitelijke omstandigheden die de partijen persoonlijk ter kennis van de rechtbank hebben gebracht. Alle bewijsmiddelen worden tijdens de hoofdzitting aangevoerd. Ook in dit geval verloopt de procedure zo continu mogelijk. De samenstelling van het rechterlijke college mag niet gewijzigd worden zolang de hoofdzitting loopt.

Indien de rechtbank geen **consensus** bereikt over de uitspraak wordt tot stemming overgegaan. Elk lid van de kamer brengt een individuele stem uit. Bij staking van stemmen ligt het laatste woord bij de rechter in civiele zaken, terwijl in strafzaken het mildste alternatief prevaleert.

De uitspraak van een districtsrechtbank bevat een beschrijving van de manier waarop de zaak is opgelost en een motivering. In de meeste gevallen wordt het vonnis onmiddellijk na de beëindiging van de hoofdzitting ten overstaan van de partijen uitgesproken. Bij uitvoerige of ingewikkelde zaken is het echter mogelijk dat het vonnis - maximaal twee weken - op zich laat wachten en via de griffie schriftelijk aan de partijen wordt toegezonden.

Hoven van beroep

Finland telt zes **hoven van beroep**. Het zijn hoge gerechten die beroepschriften en klachten tegen uitspraken van districtsrechtbanken behandelen. In sommige gevallen treden hoven van beroep ook op als rechtbanken van eerste aanleg, bijvoorbeeld in geval van impeachment van een rechter of hoge ambtenaar van een lagere rechtbank.

De hoven van beroep zijn tevens verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van het recht in de districtsrechtbanken en voor bepaalde zaken die betrekking hebben op de gerechtelijke administratie. Op administratief gebied is het hun taak advies uit te brengen aan het comité dat belast is met de selectie van rechters voor het ambt van rechter in een districtsrechtbank of hof van beroep. Het advies wordt verstrekt door de bevoegde commissie van het hof van beroep. De voorzitter (hoofdrechter) van het hof van beroep is verantwoordelijk voor de werking en de efficiëntie ervan.

De hoven van beroep zijn onderverdeeld in **afdelingen** onder leiding van een senior rechter, die samenwerkt met andere magistraten. Gewoonlijk worden de zaken niet afgehandeld door het gehele hof van beroep maar door drie rechters.

Procedure in de hoven van beroep

Tot april 1998 verliep de procedure hoofdzakelijk schriftelijk. De zaken werden behandeld en opgelost op basis van een aan het hof overgelegde beschrijving met schriftelijk bewijsmateriaal. Sinds de hervorming van de juridische procedure van de hoven van beroep is het aantal mondelinge zittingen toegenomen. Tegenwoordig is het de taak van de assessoren en de senior secretarissen van het hof om de aanhangige zaken in te leiden en te presenteren. Zij treden met andere woorden op als referendarissen.

Hoogste gerechtshof

Het hoogste gerechtshof vormt het niveau van het **hoogste beroep**. Net zoals het hof van beroep is het hoogste gerechtshof onderverdeeld in afdelingen. Die moeten zijn samengesteld uit vijf leden om over wettelijke bevoegdheid te kunnen beschikken.

Om een zaak aanhangig te maken bij het hoogste gerechtshof dient de belanghebbende of betrokken partij een verzoek tot beroep tegen de uitspraak van een rechtbank in te dienen. Na ontvangst van het verzoekschrift gaat het hoogste gerechtshof na of het beroep ontvankelijk is. De zaak wordt beoordeeld door een **kamer** die is samengesteld uit twee of drie personen. Beroep kan slechts worden toegestaan onder wettelijk bepaalde omstandigheden.

Sinds 1980 schept het hoogste gerechtshof precedentes. De uitspraken van het hoogste gerechtshof stellen in alle opzichten een rechtsnorm in die door andere rechtbanken in soortgelijke zaken moet worden toegepast. Er is geen toestemming voor hoger beroep nodig voor zaken waar een hof van beroep als rechtbank van eerste aanleg heeft gefungeerd.

De werkzaamheden van het hoogste gerechtshof worden voorgezeten door de **president**. De leden van dit hof worden rechters van het hoogste gerechtshof genoemd. De hoofdsecretaris en zijn adjuncten en ook de jongere en oudere gerechtssecretarissen kunnen optreden als referendarissen die de taak hebben de aanhangige zaken in te leiden en te presenteren.

Het hoogste gerechtshof is bevoegd voor statutaire zaken en stelt rechters aan voor tijdelijke ambtstermijnen van een jaar of langer. Het brengt tevens advies uit over wetgevingsvoorstellen en de verzoeken om clementie die de president van Finland krijgt toegestuurd.

De **procedure** in het hoogste gerechtshof verloopt gewoonlijk **schriftelijk**. Er worden echter ook **mondelinge zittingen** belegd indien dat nodig wordt geacht.

Juridische gegevensbanken

Naam en URL van de gegevensbank

[Juridische website van de Finse rechtbanken](#)

Is de toegang tot de gegevensbank kosteloos?

Ja, de toegang is **gratis**.

De [Juridische website van de Finse rechtbanken](#) bevat informatie over het Finse gerechtelijke apparaat. Het is een portaal dat als één loket fungeert voor wie op zoek is naar informatie over rechtbanken, openbare aanklagers, gerechtsdeurwaarders, bureaus voor rechtsbijstand en andere overheidsinstanties die deel hebben aan de rechtspraak in Finland.

Zij bevat onder meer recente jurisprudentie van de hoven van beroep en de administratieve rechtbanken.

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Laatste update: 08/02/2018